

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอย
บริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕

จัดทำโดย นายสมบัติ จ้อยรุ่ง
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทศกิจชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตสวนหลวง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๒
สถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร
สำนักงาน ก.ก.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอยบริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๒ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอยบริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕ โดยนำเทคโนโลยีกล้อง CCTV เข้ามาช่วยพัฒนาการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมแบบประชารัฐ โดยมีการนำระบบ QR Code มาช่วยในการบริหารจัดการผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอยนอกพื้นที่ทำการค้าบริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕ ให้ภาคเอกชน ผู้ค้า ประชาชนร่วมแสดงข้อคิดเห็น ร่วมเฝ้าระวัง เป็นหูเป็นตาให้ข้อมูลหรือแจ้งข้อมูลผู้ฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและกรุงเทพมหานคร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอยนอกพื้นที่ทำการค้าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ดร.ภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ ผู้อำนวยการส่วนบริการจัดการมูลฝอย สำนักงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สำนักสิ่งแวดล้อม ที่ปรึกษาการทำรายงานส่วนบุคคล ที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขรายงานส่วนบุคคลฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นายสมบัติ จ้อยรุ่ง

สารบัญ

๑. หัวข้อ	๑
๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ	๑
๓. วัตถุประสงค์	๑
๔. เป้าหมาย	๒
๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน	๒
๕.๑ กฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง	
๕.๑.๑ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐	
๕.๑.๒ ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขการค้าขายในพื้นที่ ผ่อนผัน ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘	
๕.๒ แนวคิด ทฤษฎีหรือเครื่องมือทางการบริหารที่เกี่ยวข้อง	
๕.๒.๑ แนวคิดในการจัดการคุณภาพ PDCA	
๕.๒.๒ แนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	
๕.๒.๓ ทฤษฎี SWOT Analysis	
๕.๒.๔ การนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน	
๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	๗
๗. ประโยชน์จากการศึกษา	๑๕
๘. งบประมาณ	๑๕
๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล	๑๕
๑๐. ข้อเสนอแนะ	๑๖

๑. หัวข้อ

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอย บริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

เขตสวนหลวงเคยเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวัฒนธรรม และประเพณี มาตั้งแต่อดีตแล้วค่อยขยายตัวออกไปสู่บริเวณอื่น มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอย่างต่อเนื่องตลอดมา ในปัจจุบันเขตสวนหลวงจึงมีทั้งเค้าโครงความเจริญในอดีตและสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตามกระแสของความเปลี่ยนแปลง วัด หรือสถานประกอบพิธีทางศาสนาอื่น ๆ เช่น มัสยิด สุเหร่าและศาลเจ้ารวมทั้งสถานศึกษาจำนวนมาก ผสมผสานกับที่อยู่อาศัยซึ่งได้ถูกดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงเป็นอาคารพาณิชย์ สถานประกอบการทั้งด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์ พื้นที่การค้าขายขยายตัวตามแนวถนนสายหลัก ถนนสายรอง มีทั้งการค้าขายในอาคารพาณิชย์ ทำให้ความหนาแน่นของประชากรเพิ่มสูงขึ้นในย่านการค้า ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งด้านความสะอาด ขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง จากการค้าขายรुक้าทางเดินและการใช้ทางเดินทำการค้า แบบหาบเร่แผงลอย ซึ่งสำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องแก้ไขปัญหาบำบัดฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและจัดระเบียบเมืองให้ประชาชนใช้ชีวิตอย่างปกติสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ปัญหา “ผู้ค้าหาบเร่ – แผงลอย” เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ปัญหาการจอดยานพาหนะกีดขวางบริเวณพื้นที่ทำการค้า ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่สะท้อนความไม่มีวินัย ไม่เคารพกฎระเบียบและสิทธิหน้าที่ของผู้อื่น เช่น ผู้ค้านำอุปกรณ์ทำการค้าหรือสินค้าวางขายไม่เป็นระเบียบกีดขวางทางสัญจร ในบางพื้นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งบานปลายกลายเป็นความรุนแรง เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม และยังส่งผลให้เป็นที่มาของปัญหาด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่น การเททิ้งน้ำโสโครกบนทางเท้าหรือบนถนน การทิ้งขยะในที่สาธารณะ เป็นต้น สำนักงานเขตสวนหลวงมีจุดผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าจำนวน ๔ จุด รวมผู้ค้า ๘๐ ราย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าซอยพัฒนาการ ๒๕ ซึ่งมีจำนวนผู้ค้า ๒๕ ราย ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย การจัดระบบการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เรื่องการแก้ไขการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเชื่อมโยงเมืองที่มีความคล่องตัวและระบบบริการสาธารณะแบบบูรณาการ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๔.๓ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีรูปแบบการจัดการภูมิทัศน์เมืองอย่างยั่งยืน และนโยบาย ๒๑๖ ข้อ ๙ ด้าน ๙ ดี ด้านเศรษฐกิจดี ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้า

๓.๒ เพื่อพัฒนาแนวทางปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองในย่านการค้าให้สะอาดมีความเป็นระเบียบ

เรียบร้อย

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ศึกษาและพัฒนาแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าให้พื้นที่ที่มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย การสำรวจบริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕ มีความสะดวก จำนวนผู้ค้า ๒๕ ราย

๔.๒ จัดทำคู่มือแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าให้สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการทำรายงาน

๕.๑ กฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๑ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ปรุงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ

(๒) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรุงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนน หรือในสถานสาธารณะ

(๓) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นการกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือ ของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้หรือเป็นการวางไว้เพียงชั่วคราว

การติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะโดยมิได้มีหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตแต่มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งปลดหรือรื้อถอนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นละเลย เพิกเฉย นอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

๕.๑.๒ ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ทำการค้า และการขายหรือจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

๓. หลักเกณฑ์การพิจารณาพื้นที่ทำการค้า

๓.๑ ถนนต้องมีช่องทางจราจรตั้งแต่ ๔ ช่องทางจราจรขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเดียวหรือสวนทาง และทางเท้าสาธารณะเมื่อจัดวางแผงค้าแล้วต้องมีที่ว่างให้ประชาชนสัญจรไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

๓.๒ ไม่อยู่ในรัศมี ๑๕๐ เมตร จากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วัง พระที่นั่ง พระตำหนัก เขตพระราชฐาน พระบรมราชานุสาวรีย์

๓.๓ ไม่เป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อกรจราจรและกีดขวางการจราจร

๓.๔ ไม่เป็นพื้นที่ที่มีกรณีพิพาทระหว่างผู้ค้ากับกรุงเทพมหานคร ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาหรือ อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

๓.๕ ไม่เป็นพื้นที่หรือบริเวณที่กรุงเทพมหานครประกาศห้ามเป็นพื้นที่ทำการค้า

๕.๒ แนวคิด ทฤษฎีหรือเครื่องมือทางการบริหารที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๑ แนวคิดในการจัดการคุณภาพ PDCA (เกียรติพงษ์, ๒๕๖๑) กล่าวถึง วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) คือ แนวคิดการพัฒนาการทำงานเพื่อควบคุมคุณภาพงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นแนวคิดที่ง่ายไม่ซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้ในทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก คือ

๑. การวางแผน (Plan) คือ การวางแผนการดำเนินงาน มีส่วนที่สำคัญเช่น การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การวางแผนที่ดีควรต้องเกิดจากการศึกษาที่ดี มีการวางแผนไว้รัดกุมรอบคอบปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของงานและเหตุการณ์ แผนที่ได้ต้องช่วยในการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นและสามารถช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

๒. ปฏิบัติตามแผน (Do) คือ การดำเนินการเพื่อให้ได้ตามแผนที่มีการกำหนดไว้ อาจมีการกำหนดโครงสร้างคณะทำงานรองรับการดำเนินการเช่น คณะกรรมการ ฯลฯ กำหนดวิธีในการดำเนินงาน ขั้นตอน ผู้ดูแลรับผิดชอบ ผู้ตรวจสอบและทำการประเมินผล

๓. ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) คือ ขั้นตอน que เริ่มเมื่อมีการดำเนินโครงการตามข้อ ๒ ควรจะต้องทำการประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อาจประเมินในส่วน การประเมินผลงานการดำเนินการ การประเมินผลการดำเนินตามขั้นตอน และการประเมินผลงานตามเป้าหมายของแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้

๔. ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อเนื่อง (Act) คือ การนำผลประเมินที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาแผนในการปรับปรุงต่อไป ในส่วนนี้ควรจะเสนอแนะปัญหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนา ระบบที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด

๕.๒.๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม (participation) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่ายและที่สำคัญ ผู้ที่มีส่วนร่วม จะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเครือข่าย ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายที่ดีที่สุด (วันชัย วัฒนศัพท์, ๒๕๕๖)

ผลดีต่อการบริหารจัดการเครือข่าย ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา

มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถัวรอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้ง ความรอบรู้และประสบการณ์ ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่เครือข่ายได้ เป็นการขจัดปัญหาให้มีการดำเนินนโยบายใดๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไปซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารในรูปแบบเครือข่ายอย่างราบรื่นและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินการตามกฎหมาย การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

หลักของการมีส่วนร่วมในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” นั่นคือ การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีคุณค่าและอย่างชอบธรรมและต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (meaningful participations) ไม่วางระบบไว้ให้ดูเหมือนว่าได้จัดกระบวนการให้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น

ถ้าการตัดสินใจที่เกิดจากการมีส่วนร่วมมีความสมเหตุสมผลและชอบธรรมก็ต้องนำไปปฏิบัติ แต่ถ้าผู้มีอำนาจเห็นว่าการตัดสินใจนั้นไม่เหมาะสมขัดกับการตัดสินใจของการมีส่วนร่วมก็ต้องอธิบายได้โดยมีมาตรฐานแห่งความชอบธรรมที่จะเลือกตัดสินใจเช่นนั้น โดยที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับได้

การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทัศน์ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในห้องเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วม หลังจากพยายามด้วยวิธีการใช้ไม้เรียว ใช้กฎกติกาที่ครูอาจารย์ออกกฎ หรือวางระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติ แต่การยอมรับก็ยังไม่ได้ผลดีนัก ครูประจำชั้นได้ชวนนักเรียนในห้องให้ร่วมกัน “ตระหนักรู้” ถึงปัญหาในห้องเรียน เช่น ความสกปรก การแต่งกายนักเรียน การไม่มีระเบียบในห้องเรียน ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมที่จะวางกติกาตนเอง จนในที่สุดได้ระเบียบปฏิบัติประจำห้องที่ครูรับเอามาจัดพิมพ์ติดไว้ในห้อง ปรากฏว่าได้รับการยอมรับและการปฏิบัติตามอย่างดีกว่ากฎกติกาที่ครูกำหนดกติกานั้น ตัวอย่างเช่นนี้ เป็นตัวอย่างที่สามารถจะนำไปใช้ในองค์กรหรือรัฐวิสาหกิจที่จะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะเป็นเครื่องมือของการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพต่อไป

๕.๒.๓ แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๖) กล่าวว่าการวิเคราะห์สำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้น

การวิเคราะห์/...

การวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์ สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจนและวิเคราะห์โอกาสอุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและ ภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

ขั้นตอน / วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ขององค์กร ทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบน จุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อมและสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

(๑) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุกๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย

- จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กร ที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้นๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อยข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

(๒) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรใน ระดับมหภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็ง ขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถ ส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญ แรงกระทบดังกล่าวได้

(๓) ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค ในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กรจะอยู่ใน สถานการณ์ ๔ รูปแบบดังนี้

๓.๑ สถานการณ์ที่ ๑ (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive – Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

๓.๒ สถานการณ์ที่ ๒ (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนจรรยาบรรณการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

๓.๓ สถานการณ์ที่ ๓ (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวย โอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

๓.๔ สถานการณ์ที่ ๔ (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือ ขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน

๕.๒.๔ การนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน หลักธรรมาภิบาล หรือที่เรียกว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งรู้จักกันในนาม “Good Governance” (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, ๒๕๕๘) กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลหมายถึงการปกครองที่เป็นธรรมนั้น ไม่ใช่แนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษย์เป็นพันๆปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมใหม่ความยั่งยืน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ หลักการตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่างๆ ให้

ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม โดยมีการยินยอม พร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องและดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร หรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

๓. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยมูลข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยที่มีประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๕. หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารตลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ประชาชนเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที

๖. หลักความคุ้มค่า ผู้บริหาร ประชาชนต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยส่วนรวม

๖. แนวทางการดำเนินการ ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

แนวทางดำเนินการ

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย โดยการนำเทคโนโลยี CCTV เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ และการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ค้า ประชาชน ในการสนับสนุนภารกิจของเจ้าหน้าที่เทศกิจเขตสวนหลวง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการควบคุมคุณภาพด้วย Deming Cycle (PDCA) ดังนี้

๖.๑ ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

๖.๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการดำเนินการ เช่น จำนวนผู้ค้าทั้งหมด ลักษณะทางกายภาพพื้นที่ทำการค้า เช่น ความกว้างถนน ความยาว สถานที่ใกล้ชุมชน ใกล้ย่านธุรกิจ ใกล้สถานที่ราชการ ใกล้ตลาด ศูนย์อาหาร ความหนาแน่นของผู้สัญจร เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางดำเนินการ

๖.๑.๒ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย บริเวณซอยพัฒนาการ ๒๕ แก้ไขปัญหาการสร้างความมีส่วนร่วมของผู้ค้า ประชาชนในการสนับสนุนภารกิจของเจ้าหน้าที่เทศกิจเขตสวนหลวงด้วยการนำหลัก SWOT Analysis มาแสดงการวิเคราะห์ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในโดยใช้รูปแบบ ๒S๔M ดังนี้

ปัจจัย	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. โครงสร้าง/ นโยบาย (Structure and policy)	๑. มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนรองรับ ภารกิจ ของหน่วยงาน ๒. มีความเป็นเอกภาพของสายงาน บังคับบัญชา เพราะเป็นหน่วยงานที่ใช้ ความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง	๑. องค์กรมีขนาดใหญ่ สายการบังคับ บัญชา ค่อนข้างยาว ทำให้การ ดำเนินการบาง เรื่องต้องใช้เวลามาก
๒. บริการและ ผลผลิต (Service and Products)	๓. ตอบสนองยุทธศาสตร์ กรุงเทพมหานคร	๒. ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ เนื่องจากต้อง ดำเนินการภายใต้กฎหมาย
๓. บุคลากร (Man)	๔. มีบุคลากรจำนวนมาก รวมถึงมี เครือข่าย บุคลากรจากสำนักงานเขต สนับสนุน๕. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และมี ทักษะเฉพาะด้าน รองรับกับภารกิจของ หน่วยงาน รวมทั้งนโยบายหรืองานที่มี ความ เร่งด่วน ๖. เจ้าหน้าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ยึด มั่น ในระเบียบวินัยของราชการ ๗. เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน	๓. บุคลากรส่วนใหญ่ขาดทักษะในการ รวบรวมข้อมูลและรายงานผลการ ดำเนินงาน ๔. บุคลากรบางส่วนขาดทักษะด้าน มวลชนและการแก้ไขปัญหาความ ขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ระเบียบและกฎหมาย ๕. บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความ เข้าใจและขาดความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ
๔. เงิน หรือ งบประมาณ (Money)	๘. ได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี	๗. ไม่มีการวางแผนงบประมาณด้าน ภารกิจ ยุทธศาสตร์

ปัจจัย	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
		๘. ขาดการวางแผนงบประมาณรองรับงานตามนโยบาย หรือภารกิจเร่งด่วน
๕. วัสดุอุปกรณ์ (Material)		๙. ขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อทดแทนของเดิมที่เริ่มชำรุดเสื่อมสภาพ และมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน เช่น รถยนต์และรถจักรยานยนต์สายตรวจ คอมพิวเตอร์ และปริ้นเตอร์ ตลอดจนวัสดุสำนักงาน
๖. การบริหารจัดการ (Management)	<p>๑๓. มอบหมายงานตามตำแหน่งหน้าที่</p> <p>๑๔. มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอนตามกฎหมาย ระเบียบ</p> <p>๑๕. มีการกำกับ ดูแลและติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ</p> <p>๑๖. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ส่งเสริม สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน</p>	<p>๑๐. ไม่สามารถปฏิบัติงานทดแทนกันได้</p> <p>๑๑. การบริหารงานไม่มีความยืดหยุ่น และ ขาดความคล่องตัว เนื่องจากต้องยึดตามกฎหมาย ระเบียบ</p> <p>๑๒. แผนการปฏิบัติงานยังขาดการมีส่วนร่วมในหน่วยงานหรือการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ</p> <p>๑๓. การประชาสัมพันธ์องค์กร ยังดำเนินการอยู่ในระดับต่ำ</p> <p>๑๔. ไม่มีการฝึกอบรมพื้นฐานอย่างเป็นประจำและต่อเนื่องให้กับผู้ที่เข้าสู่สายงานเทศกิจ ทำให้การปฏิบัติงานขาดความเป็นมืออาชีพ</p>

การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้เครื่องมือ PEST Analysis

ปัจจัย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
๑. ปัจจัยทางการเมือง (Political Factors)	<p>๑. รัฐบาลและผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบเมืองและการบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>๒. นโยบายหรือยุทธศาสตร์ระดับชาติที่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ทำให้องค์กรสามารถนำมาปรับใช้เป็นกรอบ</p>	<p>๑. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารนโยบายส่งผลให้การดำเนินนโยบายไม่ต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่วางไว้</p> <p>๒. ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ปัจจัย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
	<p>แนวทางการปฏิบัติงานขององค์กรได้</p> <p>๓. องค์กรมักได้รับมอบหมายภารกิจ เรื่องการจัดระเบียบและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ในช่วงโอกาสสำคัญ</p>	<p>เอกภาพเนื่องจากการแทรกแซงของ ฝ่ายการเมือง</p>
<p>๒. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factors)</p>	<p>๔. กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลาง ด้านเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>๕. การจัดระเบียบและดูแลความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของเมือง เป็นการ ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และ เป็นการเกื้อหนุนในการพัฒนาระบบ เศรษฐกิจของเมืองให้เป็นไปได้ไปอย่างมี ประสิทธิภาพยั่งยืน</p>	<p>๓. สภาพเศรษฐกิจของประชาชน มี ความสัมพันธ์กับการจัดระเบียบเมือง</p> <p>๔. สภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้การ จัดสรรงบประมาณมีแนวโน้มลดลงและ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ</p>
<p>๓. ปัจจัยทางสังคม และ วัฒนธรรม (Social and Culture Factors)</p>	<p>๖. ประชาชนมีความคาดหวังต่อการ ทำงาน ในการจัดระเบียบและดูแล ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ขององค์กรในระดับสูง รวมทั้งมี ความตื่นตัวและให้ความสนใจการ ดำเนินงานของสำนักงานเขต</p>	<p>๕. ประชาชนมองเจ้าหน้าที่เทศกิจใน ด้านลบ</p> <p>๖ ประชาชนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การตั้งวางทำการค้ารुकูล้ำ การเท ทิ้งสิ่งสกปรกบนทางเท้า</p> <p>๗. เครือข่ายทางสังคมเป็น ความสัมพันธ์กับการจัดระเบียบเมือง ประชาชนบางส่วนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีกับ องค์กร</p>
<p>๔. ปัจจัยทาง เทคโนโลยี (Technological Factors)</p>	<p>๗. นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ ทันสมัยช่วยเอื้อให้องค์กรสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้</p> <p>๘. องค์กรมีการเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น</p> <p>๙. สื่อสังคมออนไลน์ช่วย ประชาสัมพันธ์การทำงานขององค์กร ให้ประชาชนได้รับรู้อย่างรวดเร็วและ</p>	<p>๘. กระบวนการทำงานถูกต่อต้านจาก ผู้รับผลกระทบจากการจัดระเบียบเมือง</p> <p>๙. ประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจในการ จัดระเบียบเมือง ทำให้การดำเนินงาน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากภาค ประชาชนเท่าที่ควร</p> <p>๑๐. ภาระหน้าที่ล่อแหลมต่อการ แสวงหาประโยชน์</p> <p>๑๑. ขาดการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีที่ สนับสนุนประสิทธิภาพการทำงาน</p>

ปัจจัย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
	กว้างขวางมากยิ่งขึ้นก่อให้เกิดความทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์	๑๒. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ทำให้การทำงานขององค์กรถูกตรวจสอบจากภาคประชาชนรวมถึงถูกใช้เป็นเครื่องมือของกลุ่มประชาชนที่ต่อต้านนโยบายการทำงานขององค์กรเพิ่มมากขึ้น
๕. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environment Factors)	๑๐. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลายครั้ง ทำให้องค์กรมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันในการเตรียมพร้อมรับมือและจัดการกับปัญหาต่าง ๆ	๑๓. กรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังบ่อยครั้งในช่วงฤดูฝน ๑๔. ภัยด้านต่าง ๆ ของเมืองใหญ่/มหานคร
๖. ปัจจัยทางกฎหมาย (Legal Factors)	๑๓. มีกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่รองรับการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน เอื้อให้องค์กรสามารถขับเคลื่อน การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้	๑๕. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีจำนวนมากและมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา ๑๖. การแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นไปได้ยาก ๑๗. กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรบางฉบับ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือมีข้อจำกัดที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้องค์กรต้องพิจารณาทบทวนขอแก้ไข ๑๘. มีการแก้ไขเพิ่มเติมในการออกกฎหมายบางตัว เนื่องจากไม่ตรงกับอำนาจหน้าที่

การวิเคราะห์ Tows Matrix (การสร้างกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมปัจจุบันขององค์กร)

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
โอกาส (Opportunities : O)	<u>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</u> ๑. สร้างเสริมและพัฒนาการจัดระเบียบหาบเร่ แผงลอย ๒. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการ พื้นที่เมือง ๓. การบังคับการตามกฎหมายเพื่อความปลอดภัย และความเรียบร้อยของ ๔. การนำเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามา ช่วยพัฒนาระบบการจัดการ	<u>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</u> ๑. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะ รวมทั้งเสริมสร้างบุคลิกภาพ ให้แก่บุคลากรด้านเทศกิจ
อุปสรรค (Threats : T)	<u>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</u> ๑. การสร้างเสริมระบบการทำงานที่ดี และการ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ๒. การบูรณาการความร่วมมือด้านความ ปลอดภัยของเมือง	<u>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</u> ๑. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ งานด้านเทศกิจ

๖.๑.๓ จัดทำแผนการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย โดยนำผลการวิเคราะห์ SWOT analysis และผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix โดยมีกรอบแนวทางการดำเนินการประกอบด้วย การสร้างเสริมและพัฒนาการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการพื้นที่เมือง การบังคับการตามกฎหมายเพื่อความปลอดภัยและความเรียบร้อยของ การนำเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาช่วยพัฒนาระบบการจัดการ การบูรณาการความร่วมมือด้านความปลอดภัยของเมือง การส่งเสริมและพัฒนาทักษะและเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่บุคลากรด้านเทศกิจ การสร้างเสริมระบบการทำงานที่ดี และการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานด้านเทศกิจ เพื่อสร้างการรับรู้ของผู้ค้าและประชาชน

๖.๒ กระบวนการดำเนินการ (Do)

๖.๒.๑ จัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าชอยพัฒนาการ ๒๕ ประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ ๙ ประเด็น ดังนี้

- ๑) สำรวจ/ตรวจสอบพื้นที่ทำการค้ากำหนดพื้นที่ทำการค้าที่ไม่ได้รับอนุญาต
- ๒) การเตรียมความพร้อม
- ๓) แนวทางการจัดตั้งแผงค้าในพื้นที่ทำการค้า
- ๔) คุณสมบัติของผู้ทำการค้าและผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า

๕) ข้อปฏิบัติ/...

- ๕) ข้อปฏิบัติในการขายหรือจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ทำการค้า
- ๗) ข้อสงวนสิทธิ
- ๘) การทำการค้าสิ้นสุดลงด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้
- ๙) การดำเนินการ

๖.๒.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอยนอกพื้นที่ทำการค้าชอยพัฒนาการ ๒๕ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตสวนหลวง เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตสวนหลวง เป็นรองประธานคณะกรรมการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล หัวหน้าฝ่ายโยธา ตัวแทนสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ ตัวแทนผู้ค้า ตัวแทนเจ้าของอาคารในบริเวณพื้นที่ทำการค้า ตัวแทนประชาชนผู้พักอาศัยในบริเวณพื้นที่ทำการค้า เจ้าหน้าที่เขตสวนหลวงที่เกี่ยวข้อง เป็นคณะกรรมการ หัวหน้าฝ่ายเทคนิคและเจ้าหน้าที่เทคนิค เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

๖.๒.๓ จัดประชุมผู้ค้าชี้แจงระเบียบกฎหมายและแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้าและลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

๖.๒.๔ ใช้เทคโนโลยีติดตั้งกล้อง CCTV สอดส่องดูแลพื้นที่ทำการค้า และเพิ่มช่องทางการแสดงข้อคิดเห็นและร้องเรียนมายังสำนักงานเขตจัดทำระบบจัดการร้านค้า โดยสำนักงานเขตจัดทำ QR CODE ติดแผงการค้าทุกแผง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๖.๒.๕ ปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ทำการค้า จัดให้มีอุปกรณ์ทำการค้าอย่างเป็นระเบียบสวยงามไม่ชำรุดทรุดโทรม กำหนดขอบเขตการตั้งวางอุปกรณ์ทำการค้าของผู้ค้าให้เป็นไปตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การกำหนดพื้นที่ทำการค้าและการขายหรือจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ พร้อมจัดเจ้าหน้าที่กวดขันการทำการค้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๖.๒.๖ ขั้นตอนการตรวจติดตามประเมินผลการดำเนินการควบคุมและติดตามการประเมินผลการดำเนินการ โดยมีการถ่ายภาพก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหาตามแผนแล้วผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจหรือไม่ หากการแก้ไขปัญหายังไม่ตรงตามเป้าหมายให้หาสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผนการเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม

๖.๒.๗ ขั้นตอนการปรับปรุงเพื่อพัฒนา จัดประชุมคณะกรรมการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าชอยพัฒนาการ ๒๕ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ หากพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจึงได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขอย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ระยะเวลา : ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – กันยายน ๒๕๖๖

ขั้นตอนการดำเนินงาน	๒๕๖๖				หมายเหตุ
	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน	
<u>ขั้นตอนการวางแผน (Plan)</u> - ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล - จัดทำแผนการวางระบบ	←→				
<u>ขั้นตอนดำเนินการตามแผน (Do)</u> - จัดทำคู่มือการจัดระเบียบผู้ค้าชวยพัฒนาการ ๒๕ - ขออนุมัติโครงการ - กำหนดขั้นตอนแผนปฏิบัติงาน - แต่งตั้งคณะทำงานการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอย - จัดประชุมผู้ค้าชี้แจงระเบียบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ - ประสานสำนักการจราจรและขนส่งติดตั้งกล้อง CCTV พร้อมจัดทำ QR CODE สื่อสังคมออนไลน์ - ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่ - กวดขันการบังคับการตามกฎหมาย - ส่งเสริมและพัฒนาทักษะรวมทั้งเสริมสร้างบุคลิกภาพแก่บุคลากรด้านเทศกิจ - ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส - บูรณาการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น	←→				

ขั้นตอนการดำเนินงาน	๒๕๖๖				หมายเหตุ
	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน	
<u>ขั้นตอนการตรวจติดตาม</u> <u>ประเมินผลการดำเนินการ</u> (Check) - ควบคุมและติดตามการ ประเมินผลการดำเนินการ				↔	
<u>ขั้นตอนการปรับปรุงหรือ</u> <u>พัฒนา (Action)</u> - หากพบประเด็นปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินการจัก				↔	

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง : ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายการโยธา ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ผู้ค้า และประชาชนในพื้นที่

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ เขตสวนหลวงมีคู่มือแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าให้สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ด้วยความร่วมมือจากผู้ค้า ประชาชน หน่วยงานเอกชนในพื้นที่

๗.๒ ประชาชนสามารถได้รับความสะดวก และความปลอดภัย ในการใช้ทางเท้าหรือที่สาธารณะ และการจราจรได้อย่างคล่องตัว

๗.๓ กรุงเทพมหานครสามารถนำคู่มือแนวทางการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าไปพัฒนาเป็นกรอบแนวทางหรือมาตรฐานในการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอย

๘. งบประมาณ

- ไม่มี

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๙.๑.๑ ตัวชี้วัดระดับผลผลิต (Output) มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้า ขอยพัฒนาการ ๒๕ มีระบบ QR Code จำนวน ๑ ระบบ มีคำสั่งมอบหมายเจ้าหน้าที่เทศกิจเป็น Admin จำนวน ๑ คำสั่ง มีคำสั่งเจ้าหน้าที่ประจำกล้อง CCTV และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบผ่านประธานชุมชน ตัวแทนเจ้าของอาคารและตัวแทนประชาชน ผู้สัญจรในบริเวณดังกล่าว

๙.๑.๒ ตัวชี้วัด/...

๙.๑.๒ ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ (Outcome) เกิดผลสำเร็จในการนำคู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้าชอยพัฒนาการ ๒๕ ไปใช้ เจ้าหน้าที่เทศกิจสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกับผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้น โดยทางการรับแจ้งจากประชาชน สามารถดูภาพกระทำผิดจากกล้อง CCTV และ

๙.๒ วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล

๙.๒.๑ ประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้ทางเท้าบริเวณจุดนอกพื้นที่ทำการค้าชอยพัฒนาการ ๒๕

๙.๒.๒ จัดทำสถิติการจับกุมและการดำเนินการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนหรือผู้กระทำความผิดที่มาค้าขายหาบเร่-แผงลอย บริเวณจุดนอกพื้นที่ทำการค้า ชอยพัฒนาการ ๒๕

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ผู้บริหารกรุงเทพมหานครควรกำหนดเป็นนโยบายการแก้ไขปัญหาหาบเร่แผงลอยอย่างชัดเจน และผูกพัน ผู้บริหารทุกระดับ ทุกพื้นที่ทั้ง ๕๐ เขต จัดระบบการแก้ไขปัญหาของหาบเร่แผงลอยที่อยู่บนถนนทางเท้าหรือทางสาธารณะ ลดปัญหาการสร้างกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

๑๐.๒ กรุงเทพมหานครควรจัดระเบียบการค้าโดยลดการอนุญาตให้มีการค้าขายหาบเร่แผงลอยบนทางเท้า และการดำเนินนโยบายการจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมและส่งเสริมให้มีพื้นที่ขายนอกทางเท้า นั้น กรุงเทพมหานคร หรือในบางเขต ที่ไม่สามารถหาพื้นที่ให้ผู้ค้าได้นั้น รัฐบาล และกรุงเทพมหานครควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นของรัฐ หรือเอกชน เพื่อนำพื้นที่ที่มีศักยภาพมาพัฒนาเป็นพื้นที่ค้าขาย ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งหน่วยงานเจ้าของที่ดินที่จะสามารถเก็บค่าเช่าได้

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (๒๕๕๘). หลักธรรมาภิบาล. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ :

<https://www.dsd.go.th/Content/upload/Hilight/>

ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ทำการค้าและการขายหรือจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (๒๕๕๖). การวิเคราะห์ SWOT Analysis. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

<https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquater/upload/>

วันชัย วัฒนศัพท์ (๒๕๕๖). การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

<http://sadowlocal.go.th/old/www.sadowlocal.go.th/>

สำนักเทคนิค (๒๕๖๔). คู่มือปฏิบัติราชการฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขต. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

<https://drive.google.com/drive/mobile/folders/>

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ (๒๕๖๑). PDCA Cycle วงจรการควบคุมคุณภาพ .สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖

<https://iok๒๐.com/article/innovation/pdca-cycle-deming-cycle>

ภาคผนวก

คู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าชอยพัฒนาการ ๒๕

การดำเนินการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ๙ ประเด็น ดังนี้

๑) สำรวจ/ตรวจสอบพื้นที่ทำการค้ากำหนดพื้นที่ทำการค้าที่ไม่ได้รับอนุญาต

- (๑) สำรวจทางเท้าสาธารณะเพื่อจัดวางแผงค้าแล้วต้องมีที่ว่างให้ประชาชนสัญจรไม่น้อยกว่า ๒ เมตร
- (๒) ไม่เป็นพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อกรจราจรและกีดขวางจราจร
- (๓) ไม่เป็นพื้นที่หรือบริเวณที่กรุงเทพมหานครประกาศห้ามเป็นพื้นที่ทำการค้า
- (๔) สำรวจผู้ค้าและลงทะเบียนจัดทำประวัติผู้ค้าโดยสามารถตรวจสอบได้ทาง QR CODE

๒) การเตรียมความพร้อม

- (๑) แต่งตั้งคณะทำงานการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย ระดับเขต
- (๒) ประสานสำนักการจราจรติดตั้ง CCTV ประจำพื้นที่ทำการค้าเพื่อสอดส่องดูแลพื้นที่ทำการค้า
- (๓) จัดทำคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ประจำ Monitor CCTV ๒ ผลัด/วัน รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบทุกวัน
- (๔) จัดทำระบบ QR CODE การมีส่วนร่วมของประชาชนแสดงความคิดเห็นและแจ้งเบาะแสการกระทำผิดบริเวณพื้นที่ทำการค้า พร้อมจัดทำคำสั่งเจ้าหน้าที่ ADMIN รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบทุกวัน
- (๕) ประสานจัดทำระบบการรองรับขยะโดยให้ผู้ค้ามีภาชนะเก็บขยะ น้ดเวลานำรถบรรทุกขยะของสำนักงานเขตไปใส่ขยะ ๒ ครั้ง/วัน
- (๖) จัดทำคำสั่งให้เจ้าหน้าที่เทศกิจกวาดชั้นพื้นที่ทำการค้า ๓ ครั้ง/วัน รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบทุกวัน
- (๗) ประสานฝ่ายสิ่งแวดล้อมร่วมตรวจสอบสุขภาพอาหาร สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบทุกครั้ง
- (๘) จัดทำแผนล้างทำความสะอาดพื้นที่ทำการค้าในวันหยุดทำการค้า สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
- (๙) จัดทำแผนผู้บริหารลงพื้นที่ตรวจสอบติดตามผล ๑ ครั้ง/เดือน รายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบทุกครั้ง

๓) การดำเนินการ

(๑) จัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้าชอยพัฒนาการ ๒๕ โดยนำหลักการและแนวทางการบริหารมาเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ดังนี้

- การนำหลักของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาเป็นแนวทางหลักในการดำเนินการ ประสานงานและหลักการความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการดำเนินการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยนั้น เกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน เช่น ส่วนราชการในสำนักงานเขต ได้แก่ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายโยธา ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายเทศกิจ หน่วยงานราชการภายนอก ได้แก่

สถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่เจ้าของอาคารใกล้จุดผ่อนผัน ผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและภาคเอกชนอื่นๆ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนจะต้องประสานงานและร่วมมือกันเพื่อเกื้อหนุนกัน ให้การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายโดยจะต้องบูรณาการประสานความร่วมมือเช่น ผู้ค้า ภาคประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

- การนำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดระเบียบ

- การนำหลักนิติศาสตร์มาใช้โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายที่ให้อำนาจกับกรุงเทพมหานครในการดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อประโยชน์กับประชาชนกรุงเทพมหานครโดยส่วนรวม รวมทั้งจะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับกลุ่มที่ต่อต้านหรือขัดขวางโครงการฯ ด้วย

- การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารโครงการฯ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

(๒) จัดประชุมผู้ค้า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการที่กำหนดในคู่มือปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าขอพัฒนาการ ๒๕ ระเบียบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติการจัดระเบียบผู้ค้าหาบเร่แผงลอย นอกพื้นที่ทำการค้าให้ทราบและถือปฏิบัติ

(๓) ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่ให้มีความเข้าใจกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่และตระหนักความสำคัญในการจัดระเบียบผู้ค้า

(๔) จัดแผงค้าตามข้อ ๔)

(๕) เจ้าหน้าที่เทศกิจกวาดซัน บังคับการตามกฎหมาย และปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายเพื่อความเรียบร้อยเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๖) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะรวมทั้งเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่บุคลากรด้านเทศกิจ

(๗) บูรณาการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ร่วมดูแลการจราจรและความปลอดภัยบริเวณพื้นที่ทำการค้า ฝ่ายโยธาร่วมดูแลบำรุงรักษาสถานที่และการระบายน้ำ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะร่วมดูแลความสะอาดและการทิ้งขยะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพร่วมดูแลความสะอาดสุขภาพอาหาร ฝ่ายพัฒนาชุมชนร่วมดูแลผู้ค้าจากชุมชนต่างๆ และหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทเมืองไทยประกันชีวิตร่วมสนับสนุนโครงการ เช่น อาจสนับสนุนร่วมกันแดดที่มีสีและลักษณะเดียวกันเพื่อลดภาระผู้ค้าที่มีรายได้น้อย เป็นต้น

(๘) ขั้นตอนการตรวจติดตามประเมินผลการดำเนินการ (Check) ควบคุมและติดตามการประเมินผลการดำเนินการ โดยมีการถ่ายภาพก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหาตามแผนแล้วผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไข

ตรงตามเป้า/...

ตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจหรือไม่ หากการแก้ไขปัญหายังไม่ตรงตามเป้าหมายให้หาสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผนความไม่เหมาะสมของแผนการเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม

(๙) ขั้นตอนการปรับปรุงเพื่อพัฒนา (Action) จัดประชุมคณะกรรมการจัดระเบียบผู้ค้านอกพื้นที่ทำการค้าขอพัฒนาการ ๒๕ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ หากพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจักได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขอย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

๔) แนวทางการจัดตั้งแผงค้าในพื้นที่ทำการค้า

- (๑) แผงค้ามีขนาดไม่เกิน ๒ ตารางเมตร โดยความลึกของแผงค้าต้องไม่เกิน ๑ เมตร
- (๒) ให้จัดตั้งแผงค้าได้เพียงฝั่งเดียว โดยให้ชิดกับด้านถนนและพื้นที่ทำการค้าต้องห่างจากผิวการจราจรอย่างน้อย ๕๐ เซนติเมตร เพื่อให้มีระยะปลอดภัยด้านการจราจร
- (๓) ให้เว้นระยะห่าง ๕ เมตร ทุกรยะ ๑๐ แผงค้า เพื่อเป็นทางเข้าออกและทางฉุกเฉิน
- (๔) ให้จัดผังแผงค้าโดยจำแนกประเภท ชนิดของสินค้า เช่น อาหาร เสื้อผ้า เบ็ดเตล็ด เป็นต้น
- (๕) รูปแบบ ลักษณะแผงค้าและสิ่งประกอบแผงค้า เช่น รั้ว หลังคาแผงค้า เป็นต้น ต้องมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่นั้นๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จัดระเบียบหาบเร่แผงลอย ระดับเขต
- (๖) พื้นที่ที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นพื้นที่ทำการค้า เป็นการอนุญาตเป็นการชั่วคราวให้สำนักงานเขตทบทวนความเหมาะสมของการเป็นพื้นที่ให้ทำการค้าในทุกรอบระยะเวลา ๑ ปี โดยผ่านคณะกรรมการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย ระดับเขต เพื่อเสนอคณะกรรมการรักษาความเป็น-ระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร พิจารณายกเลิกหรือกำหนดเป็นพื้นที่ทำการค้าต่อไปให้สำนักงานเขตพิจารณาคัดเลือก

๕) คุณสมบัติของผู้ทำการค้าและผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า

- (๑) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
- (๒) เป็นบุคคลผู้มีรายได้ไม่น้อยหรือมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ณ วันที่ลงทะเบียนกับสำนักงานเขต
- (๓) ไม่มีแผงค้าอื่นหรือเป็นผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าในแผงค้าอื่นในพื้นที่กรุงเทพมหานครกำหนดให้เป็นพื้นที่ทำการค้า
- (๔) เป็นผู้ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ต่อสำนักงานเขตที่กำหนดให้มีพื้นที่ทำการค้า
- (๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนการทำการค้าในพื้นที่กรุงเทพมหานครกำหนดให้เป็นพื้นที่ทำการค้า

๖) ข้อปฏิบัติในการขายหรือจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ทำการค้า

- (๑) ให้ตั้งวางแผงค้าตามผัง วัน และเวลาที่กำหนด
- (๒) ต้องหยุดทำการค้าสัปดาห์ละ ๑ วัน

(๓) ห้ามผู้ทำ/...

- (๓) ห้ามผู้ทำการค้า ผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า แผงค้า อุปกรณ์การค้า และสินค้ายื่นหรือล้าลงไปใ
ผิวจราจรและในระยะ ๕๐ เซนติเมตร จากผิวจราจร
- (๔) ห้ามตั้ง วาง สะสมอุปกรณ์ สินค้าเกินความจำเป็น
- (๕) ห้ามแขวน ผูก ตอก เกี่ยวผ้าใบ หลอดไฟหรือสิ่งอื่นใดกับต้นไม้ เสาไฟฟ้าและ
เครื่องหมายจราจร
- (๖) ห้ามทำเพิงพักถาวรหรือกึ่งถาวรเพื่อทำการค้าหรือเก็บอุปกรณ์
- (๗) ห้ามนำรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถเข็น กล่องใส่สินค้า จอดหรือวางบนทางเท้าหรือผิว
การจราจร
- (๘) ให้ขายหรือจำหน่ายสินค้าตรงตามประเภท ชนิดของสินค้าที่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตาม
ข้อ ๔ (๔)
- (๙) สินค้าที่นำมาขายหรือจำหน่ายต้องถูกสุขลักษณะอนามัยตามที่กฎหมายกำหนดและไม่เป็น
สินค้าผิดกฎหมาย
- (๑๐) ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (๑๑) ห้ามมิให้บุคคลอื่นทำการค้าแทนโดยเด็ดขาด ยกเว้นผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าที่ได้ยื่นแจ้งใน
ขั้นตอนการขออนุญาตจำหน่ายสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเท่านั้น
- (๑๒) ให้ผู้ทำการค้าและผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าติดบัตรประจำตัวผู้ทำการค้าและผู้ช่วย
จำหน่ายสินค้าไว้ที่หน้าอกเสื้อด้านซ้าย
- (๑๓) ในกรณีที่เป็นการขายหรือจำหน่ายสินค้าประเภทอาหาร ผู้ทำการค้าและผู้ช่วย
จำหน่ายสินค้าจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรด้านสุขาภิบาลอาหารตามที่กฎหมายกำหนด
- (๑๔) ในการขายหรือจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษและความ
เดือดร้อนรำคาญ
- (๑๕) ในการขายหรือจำหน่ายสินค้าประเภทอาหาร สถานที่เตรียมประกอบปรุงอาหารต้องถูก
สุขลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด
- (๑๖) ผู้ทำการค้าต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ที่ก่อให้เกิด
อันตราย เช่น ก๊าซหุงต้ม เต่าปิ้งย่าง ไฟฟ้า เป็นต้น
- (๑๗) ห้ามถ่าย เท น้ำ เศษอาหาร ไขมัน สิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย ลงบนพื้นหรือลงท่อหรือทาง
ระบายน้ำสาธารณะโดยเด็ดขาด
- (๑๘) ผู้ทำการค้าต้องดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยพื้นที่ทำการค้า
ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังทำการค้า และเมื่อเลิกทำการค้าต้องเก็บแผงค้า สินค้า และ อุปกรณ์ออกจากพื้นที่ทำ
การค้าโดยทันที
- (๑๙) ผู้ทำการค้าจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือกฎหมายอื่น หรือตามที่
กรุงเทพมหานครกำหนด

(๒๐) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

(๒๑) การได้รับอนุญาตให้ทำการค้าให้ถือเป็นการเฉพาะตัวและไม่สามารถจำหน่ายแลกเปลี่ยนให้เช่าโอนหรือให้บุคคลอื่น

๗) มาตรการควบคุม

(๑) เพื่อประโยชน์ในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้สำนักงานเขต ดำเนินการคัดเลือกผู้แทนผู้ทำการค้าในพื้นที่ทำการค้าดังกล่าว จำนวนอย่างน้อย ๓ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน เพื่อควบคุมดูแลผู้ทำการค้าในพื้นที่ทำการค้าให้เป็นไปตามประกาศนี้โดยเคร่งครัด

(๒) ให้สำนักงานเขตควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินการการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและตามประกาศนี้โดยเคร่งครัดและดำเนินการ ดังนี้

ผู้ทำการค้าหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าของผู้ทำการค้ารายใดรายหนึ่ง กระทำการฝ่าฝืนให้สั่งระงับการทำการค้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนนับแต่วันที่พบการฝ่าฝืน การฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งหากเป็นการฝ่าฝืนตามข้อ ๕ (๒๑) ให้เพิกถอนการทำการค้าของผู้ทำการค้ารายดังกล่าว

หากพื้นที่ทำการค้าของผู้ทำการค้าตามข้อ ๗ (๒) วรรคหนึ่ง ยังมีผู้ทำการค้าหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าของผู้ทำการค้ารายใดรายหนึ่งกระทำการฝ่าฝืนประกาศนี้อีกให้สั่งระงับ การทำการค้าทั้งหมดในพื้นที่ทำการค้านั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน นับแต่วันที่พบการฝ่าฝืน

หากพื้นที่ทำการค้าตามข้อ ๗ (๒) วรรคสอง ยังปรากฏมีผู้ทำการค้าหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าของผู้ทำการค้ารายใดรายหนึ่งกระทำการฝ่าฝืนอีก ให้สำนักงานเขตโดยผ่านคณะกรรมการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย ระดับเขต เสนอคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณายกเลิกพื้นที่ทำการค้านั้น

๘) ข้อสงวนสิทธิ

(๑) พื้นที่ทำการค้าให้ทบทุนความเหมาะสมของการเป็นพื้นที่ทำการค้าในทุกรอบระยะ ๑ ปี ตามข้อ ๔ (๖)

(๒) กรณีเหตุจำเป็นที่ต้องใช้พื้นที่นั้นเพื่อการใดๆ หรือเหตุอื่นใดกรุงเทพมหานครสามารถยกเลิกพื้นที่ทำการค้านั้น ไม่ว่าจะเป็นการถาวร หรือชั่วคราว

(๓) กรณีกรุงเทพมหานครดำเนินการตามข้อ ๗ (๒) วรรคสาม และข้อ ๘ (๒) กรุงเทพมหานครไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ค่าขาดรายได้ ค่าขาดผลประโยชน์ ค่าชดเชย และค่าเสียหายใดๆ ที่เกิดแก่ผู้ทำการค้าในที่สาธารณะทั้งสิ้น

๙) การทำการค้าสิ้นสุดลงด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ทำการค้าหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๓

(๒) ผู้ทำการค้าตาย

(๓) ผู้ทำการค้าถูกเพิกถอนการทำการค้าตามข้อ ๗ (๒) วรรคสอง

(๔) กรุงเทพมหานครยกเลิกพื้นที่ทำการค้าถาวรตามข้อ ๗ (๒) วรรคสาม และข้อ ๘ (๒)